

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Кафедра охорони праці та безпеки життєдіяльності

03-10-150М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до проведення переддипломної практики
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського)
рівня за освітньо-професійною програмою «Охорона
праці» спеціальності 263 «Цивільна безпека»
всіх форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості
ННІ будівництва, архітектури та
дизайну
Протокол № 1 від 28.08.2025 р.

Рівне – 2025

Методичні вказівки до проведення переддипломної практики для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Охорона праці» спеціальності 263 «Цивільна безпека» всіх форм навчання [Електронне видання] / Филипчук В. Л., Кусковець С. Л., Туровська Г. І., Поліщук-Герасимчук Т.О. – Рівне : НУВГП, 2025. – 12 с.

Укладачі: Филипчук В. Л. професор, д-р. техн. наук, професор кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності;

Кусковець С. Л. канд. техн. наук, доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності, доцент;

Туровська Г. І. канд. техн. наук, доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності, доцент.

Поліщук-Герасимчук Т. О. канд. техн. наук, доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності, доцент.

Відповідальний за випуск: Кухнюк О. М., канд. техн. наук, доцент, завідувач кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Керівник групи забезпечення спеціальності 263 «Цивільна безпека» Филипчук В. Л.

Попередня версія видання 03-09-35

© В. Л. Филипчук,
С. Л. Кусковець,
Г. І. Туровська,
Т. О. Поліщук-
Герасимчук, 2025
© НУВГП, 2025

Вступ

Переддипломна практика є складовою частиною освітнього процесу фахової підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня і розглядається як форма їхньої адаптації до умов та характеру майбутньої професійної діяльності.

Переддипломна практика є самостійною роботою здобувачів вищої освіти безпосередньо на робочих місцях, виконання конкретних посадових обов'язків, які здобувачі можуть займати за професіями, передбаченими Освітньо-професійною програмою (<https://ep3.nuwm.edu.ua/26520/>).

Переддипломна практика є обов'язковим освітнім компонентом освітньо-професійної програми «Охорона праці» і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами та набуття і удосконалення практичних навичок і умінь.

1. Тривалість та результати навчання Переддипломної практики

Обсяг кредитів Переддипломної практики для здобувачів вищої освіти освітнього рівня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Охорона праці» становить 4,5 (135 годин) самостійної роботи, відповідно до навчального плану спеціальності 263 «Цивільна безпека» та графіка освітнього процесу.

Результатами навчання, які набувають здобувачі вищої освіти, під час проходження переддипломної практики, є:

- застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки для розв'язання наукових і прикладних задач у сфері цивільної безпеки;
- інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання теоретичних та/або практичних задач і проблем у сфері цивільної безпеки;

- визначати та аналізувати можливі загрози виникнення надзвичайної ситуації, аварії, нещасного випадку на виробництві та оцінювати можливі наслідки та ризики;
- доносити професійні знання, власні обґрунтування та висновки до фахівців та широкого загалу, володіти навичками публічних виступів, дискусій, проведення навчальних занять;
- оцінювати відповідність правових, організаційних, технічних заходів по забезпеченню техногенної безпеки та безпеки праці вимогам законодавства під час професійної діяльності;
- відшукувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію.

2. Бази Переддипломної практики

Здобувачі вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Охорона праці» можуть проходити переддипломну практику в установах, організаціях чи підприємствах з якими укладені договори про співпрацю. З переліком потенційних баз переддипломної практики можна ознайомитись на електронній сторінці кафедри (Wikisitet).

Здобувачі можуть самостійно обирати базу переддипломної практики за умови укладення Угоди про її співпрацю з НУВГП

3. Мета і завдання Переддипломної практики

Метою та завданнями переддипломної практики є поглиблення, узагальнення і вдосконалення здобутих здобувачами вищої освіти знань, набутого професійного досвіду, компетентностей та підготовки до самостійної трудової діяльності, а також збір здобувачем вищої освіти

фактичних матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи з використанням матеріальнотехнічної бази працевдавців.

4. Структура та зміст Переддипломної практики

Переддипломна практика передбачає форму організації навчання у вигляді самостійної роботи з опрацюванням наступних тем (рекомендована тематика):

1. Організаційні засади практики.

Інструктаж з безпеки життєдіяльності, цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях зі здобувачами вищої освіти з реєстрацією у спеціальних журналах інструктажів відповідно до розроблених інструкцій. Видача робочого плану, програми з практики, індивідуальних завдань, щоденника практики.

2. Ознайомлення з напрямками та характеристикою виробничої діяльності підприємства (установи).

Оцінка технологічних процесів, операцій на базі практики, в т.ч. потенційно небезпечних технологій. Аналіз виробничої та організаційної структури виробництва бази практики.

3. Аналіз та оцінка стану об'єкта дослідження.

Оцінка діяльності СУОП на підприємстві, аналіз стану виробничого травматизму та професійних захворювань працівників, виробничих небезпек та їх вплив на безпеку праці працівників на основі зібрання фактологічного, статистичного та фактичного матеріалу. Виконання індивідуального завдання.

4. Опрацювання результатів досліджень.

Проведення аналізу безпеки та гігієни праці на базі практики. Реалізація питань щодо впровадження оцінки ризиків та системи управління безпекою та гігієною праці на робочих місцях.

5. Складання звіту з практики та його захист.

Узагальнення матеріалів практики. Оформлення щоденника та написання звіту з практики. Підготовка презентації звіту. Захист звіту.

5. Організація та керівництво Переддипломною практикою

Розподіл здобувачів вищої освіти для проведення Переддипломної практики здійснюється відповідно до Договору про проведення практики здобувачів закладу вищої освіти з установою, організацією чи підприємством, що є в переліку Потенційних баз практик кафедри ОПБЖД, і оформлюється наказом по закладу освіти.

Перед початком практики на кафедрі проводять установчі збори, де здобувачі одержують роз'яснення мети та завдань практики, організації проходження практики, визначення форми подання звітності та процедури захисту звітів.

Здобувачі, які направляються на практику отримують інструктаж від керівника практики від закладу вищої освіти з безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу НУВГП із реєстрацією у журналі інструктажів відповідно до розробленої інструкції.

Здобувач-практикант має з'явитися на місце проходження практики у термін, установлений наказом по НУВГП.

Здобувач, прибувши на базу практики, зобов'язаний:

- простежити за вчасним оформленням адміністрацією підприємства, організації, установи (бази практики) наказу про проходження ним практики і про призначення керівника практики від підприємства, установи чи організації;
- у разі потреби оформити перепустку на базу практики у встановленому адміністрацією бази практики порядку;
- пройти вступний і первинний інструктажі з охорони праці, з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та

дій у надзвичайних ситуаціях у встановленому адміністрацією бази практики порядку.

Безпосереднє керівництво Переддипломною практикою здійснює фахівець від бази практики, призначений наказом адміністрації бази практики, а навчально-методичне керівництво – викладач кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності НУВГП.

Організація проведення практики забезпечується такими документами:

- силабус освітньої компоненти «Переддипломна практика» (навчальна платформа Moodle (сторінка Переддипломна практика), або на сайті університету;

- щоденник практики (де вказано місце проходження практики, прізвище і посада фахівця, що здійснює керівництво практикою, календарний графік проходження практики (головний розділ щоденника), перелік робіт і час їх виконання, робочі записи практиканта; індивідуальне завдання (за потребою чи вимогою керівника практики від навчального закладу); відгук і оцінка роботи здобувача на практиці керівника практики від підприємства; відгуки осіб, які перевіряли проходження практики; висновок керівника практики від закладу вищої освіти про проходження практики з виставленою оцінкою), видається керівником практики від НУВГП разом з іншими організаційними документами.

- звіт з Переддипломної практики.

Відмітки у щоденнику про час прибуття та завершення практики, а також підписи керівника практики від підприємства та звіт з практики мають бути завірені печаткою бази практики.

6. Обов'язки керівника практики від кафедри

Керівник практики від кафедри Охорони праці та безпеки життєдіяльності зобов'язаний організувати

Переддипломну практику відповідно до графіка освітнього процесу та затвердженого силабусу:

- своєчасно вручити здобувачам направлення, інші необхідні матеріали для проходження практики (щоденник, методичні вказівки, тощо) та провести загальний інструктаж щодо організації та тривалості практики;

- довести до відома здобувачів вимоги про звітність та критерії оцінювання результатів практики та процедуру захисту звіту;

- допомогти здобувачам скласти індивідуальний календарний графік проходження практики;

- організовувати і провести диференційований залік з Переддипломної практики, результати занести до навчальної відомості.

7. Обов'язки керівника від бази практики

Виконуючи свої функціональні обов'язки, керівник практики від бази Переддипломної практики повинен:

- влаштувати здобувачів на робочі місця, забезпечити проведення вступного і первинного інструктажів з охорони праці, з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях;

- створити належні умови для якісного виконання здобувачами програми практики;

- здійснювати методичне керівництво і допомагати здобувачам в одержанні необхідних матеріалів як для виконання програми практики, так і для написання звіту;

- контролювати роботу здобувачів і додержання ними трудової дисципліни;

- періодично перевіряти ведення здобувачами щоденників проходження практики, розглядати та оцінювати звіти з практики;

- дати письмовий відгук-характеристику здобувачам з оцінкою їх ставлення до роботи, дотримання трудової дисципліни, рівня практичної підготовки (розділ

щоденника). Підпис та оцінка керівника практики від підприємства, організації, установи завіряється печаткою.

8. Обов'язки здобувача вищої освіти

Під час Переддипломної практики здобувачу необхідно:

- своєчасно прибути на базу практики з відповідними документами, одержаними в НУВГП;

- дотримуватися вимог охорони праці, пожежної та техногенної безпеки, трудового законодавства і внутрішнього розпорядку на рівні з працівниками бази практики;

- виконувати індивідуальний календарний графік практики;

- у разі потреби, відвідувати керівника Переддипломної практики від НУВГП у дні його консультацій на кафедрі, або в онлайн-спілкуванні;

- виконувати завдання і доручення керівника практики від бази практики, спрямованих на розширення та засвоєння практичних навиків;

- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих працівників у процесі виконання будь-яких робіт;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- якісно та у повному обсязі виконувати завдання, визначені програмою практики;

- оформляти щоденник проходження практики за встановленою формою;

- зібрати та обробити матеріали, необхідні для підготовки звіту з практики і завірити його печаткою підприємства, організації, установи;

- своєчасно подати керівникові практики від університету письмовий звіт про виконання всіх завдань і щоденник практики, оформлений належним чином і затверджений керівником практики від підприємства,

організації, установи та завірені печатками у встановленому порядку.

Здобувачу вищої освіти, який не виконав програму Переддипломної практики з поважних причин, може бути надано право проходження такої практики повторно відповідно до «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП» за рахунок особистого часу.

9. Структура та зміст Переддипломної практики

Структура та зміст практики, а також приблизний розподіл годин для виконання поставлених завдань наведено в Силабусі Переддипломної практики (03-10-137S).

10. Вимоги до складання та оформлення звітів про Переддипломну практику

Звіт про проходження практики повинен включати:

- титульну сторінку зі всіма підписами (форма титульної сторінки наведена в Додатку);
- зміст, в якому наводиться перелік включених до звіту розділів із зазначенням сторінок;
- вступ, що містить коротку характеристику установи – бази практики і завдання, що стоять перед установою щодо забезпечення здорових і безпечних умов праці працівників;
- основну частину звіту;
- список використаної літератури, в тому числі нормативні акти, методичні вказівки, державні або інші стандарти тощо;
- додатки (представляються приклади документів, схем та ін.).

Звіт необхідно оформлювати на аркушах формату А4 (210х297мм), друкувати через 1,5 інтервалів шрифтом

Times New Roman, або Arial №14 пт. Розміри полів тексту: ліве – 30 мм, верхнє і нижнє – 20 мм, праве – 10 мм. Абзацний відступ повинен бути однаковим протягом усього тексту і дорівнювати 10 мм. Структури елементів “ЗМІСТ”, “ВСТУП”, “ВИСНОВКИ” не нумерують а їх назви правлять за заголовки структурних елементів.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Пункти і підпункти можуть мати заголовки. Сторінки слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації протягом усього тексту звіту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

11. Критерії оцінювання проходження практики

Підсумковою формою контролю Переддипломної практики є диференційований залік. Поточний контроль проходження практики проводиться:

- за виконанням вимог до оформлення документів про вчасне прибуття на місце проходження практики;
- за оформленням звіту з практики;
- за відгуком та оцінкою керівника виробничої практики від підприємства, організації, установи де відбувалось проходження практики;
- за оформленим щоденником практики.

Підсумковий контроль відбувається під час захисту звіту з практики.

Звіт захищається здобувачем особисто в кінці терміну практики перед викладачем, що є керівником практики від НУВГП.

Результати роботи здобувача на практиці оцінюються за 100-бальною шкалою: «90-100 – відмінно», «74-89 – добре», «60-73 – задовільно», «менше 60 – незадовільно».

Розподіл балів, які отримують здобувачі:

- вчасне формування та подання звіту з практики – 60 балів;

- виконання індивідуального завдання – 20 балів;
- захист звіту – 20 балів.

Додаткові бали (до 5 б.) поточної складової оцінки можна отримати за:

- оригінальні способи вирішення завдань;
- підготовку презентаційних матеріалів за змістовними модулями.

Здобувачі мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей за результатами Переддипломної практики.

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Виробничо-практичний журнал «Охорона праці і пожежна безпека». URL: <https://oppb.com.ua/>

2. Науково-виробничий журнал «Охорона праці». URL: <http://ohoronapraci.kiev.ua/#>

3. Сайт Державної служби України з питань праці. URL: <http://dsp.gov.ua/>

4. Canadian centre for occupational health and safety. URL: <https://www.ccohs.ca/>

5. Occupational Safety and Health Administration. URL: <https://www.osha.gov/>

6. Health and Safety Executive. URL: <https://www.hse.gov.uk>

7. Силабус переддипломної практики для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Охорона праці» спеціальності 263 «Цивільна безпека». Рівне. НУВГП. 2023. 7 стор. (03-10-288S).